
Arkivsak: 17/01508-37

Saksdokumenter:

Referat fra møte i LVFs nasjonalkomite 24. oktober 2019

Rapport nr. 9/2019 **Sven Thore Kloster**
Rapport fra LVF-konsultasjonen "Global Lutheran Identities", Addis Ababa, 23.-28. oktober 2019

Brev fra generalsekr. Martin Junge om Augusta Victoria-sykehuset

Nytt fra den verdensvide kirke – Det lutherske verdensforbund (LVF)

Sammendrag

Det lutherske verdensforbund har satt i gang sin teologiske prosess om *Global lutheran identities* som vil gå fram til kommende generalforsamling i Krakow, Polen, i 2023. Denne første konsultasjonen fokuserte på Den hellige ånd og luthersk teologi og fant sted i Addis Ababa med Mekane Yesus-kirken som vertskap. MKRs teologiske rådgiver Sven Thore Kloster deltok fra Den norske kirke. Se hans rapport.

På reformasjonsdagen 31.10. ble det i mange kirker globalt markert at det er 20 år siden *Felleseklæringen om rettferdiggjørelsen* ble underskrevet av LVF og Den romersk-katolske kirke i 1999. Siden den gang har også globale fellesskap av metodister, anglikanere og reformerte tiltrådt avtalen om en grunnleggende felles forståelse av frelsen. En egen liturgi ble utviklet til reformasjonsdagen. Se mer på <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/aktuelt/500%20år%20med%20reformasjon%20-%202020%20år%20med%20enighet%20om%20det%20viktigste/>

Det nordiske LVF-prosjektet Churches in times of Change, er i gang, ledet av Den danske Folkekirkens mellomkirkelige Råd. Terms of Reference ble godkjent av MKR/AU i mai. Et pilotprosjekt om dåp (koplet også til kontekstuelle analyser, trosopplæring, disippelskap, rekruttering etc.), vil finne sted i 2020-2021, trolig med norsk ledelse. Det vil bli gitt mer info om dette når det kommer mer i gang.

Generalsekretæren har sendt ut et brev om den økonomisk vanskelige situasjonen på Augusta Victoria-sykehuset i Jerusalem. Hovedproblemet er at palestinske myndigheter (PA) har ikke betalt inn fees på 45M euros, noe som gir store utfordringer for sykehuset. MKR er i kontakt med KN og Utenriksdepartementet om saken. Les mer på <https://www.lutheranworld.org/news/augusta-victoria-hospital-board-calls-immediate-solution-critical-financial-situation>.

Etter mye arbeid i kulissene er det nylig gjort en avtale med PA som garanterer en månedlig innbetaling, som gjør at medisin innkjøp og behandling kan fortsette. Dette løser problemene på kort sikt, selv om usikkerhet og stor lånebyrde fremdeles er til stede.

Forslag til vedtak

Saken og rapport fra LVF-konsultasjonen "Global Lutheran Identities", Addis Ababa, 23.-28. oktober 2019 tas til orientering.

Referat fra møte i Det lutherske verdensforbunds nasjonalkomite, FN-dagen 24. oktober 2019

Til stede: Jarle Skullerud (Frikirken). Fra Den norske kirke: Kristine Sandmæl, Berit Hagen Agøy, Kjetil Drangsholt, Atle Sommerfeldt, Marianne Brekken, Harald Hauge, Kjell Nordstokke, Einar Tjelle (sekretær). Fra organisasjoner: Vegard Soltveit (Israelsmisjonen), Jeffrey Huseby (NMS), Anne-Grete Larsen og Dagfinn Høybråten (begge Kirkens Nødhjelp)

Kristine Sandmæl ledet møtet og åpnet med en betraktning om Hagar: «Jeg har en Guds som ser meg med et nådefullt blikk».

Sak 01/19: Hovedsak: Rapport fra LVFs rådsmøte, Genève, juni 2019

Rådsmedlem Kjetil Drangsholt innledet til samtale og gikk igjennom sin egen rapport samt LVFs siste årsrapport. Han understreket at denne gir et godt bilde av bredden i LVFs omfattende arbeid.

https://www.lutheranworld.org/sites/default/files/2019/documents/lwf_annual_report_2018.pdf

Fra samtalen:

- Det ble uttrykt takknemlighet for Kirkens Nødhjelps betydelige bidrag til LVF.
- Generelt er det de afrikanske kirkene som øker, mens det er synkende medlemstall mange steder i nord.
- Medlemskirkene har selv ansvar for «misjonerende virksomhet», men LVF bistår medlemskirkene i holistisk misjon. Nå mer bilaterale relasjoner. LVF har særlig ansvar for å bygge kompetanse.
- Det ble igjen etterspurt om og hvordan lutherske misjonsorganisasjoner støtter kirkene gjennom LVF. Misjonsorganisasjoner i Finland, Tyskland, Sverige og USA med flere bidrar sterkt, men ikke de norske og danske. Dette bør meldes inn til SMM og den pågående evalueringen.
- Det ble sagt litt om det nordiske LVF-relaterte prosjektet Churches in Change, som i første rekke vil dele analyser av utfordringene nordiske kirker står overfor, samt dele verktøy og eksempler om dåp, rekruttering, trosopplæring etc.

Sak 02/19: Orientering fra kirkene/organisasjonene.

- **Frikirken:** Omstrukturering i organisasjonen med ansettelse av tilsynsmenn i alle de fire regionene (før mer som et verv). Tilsynet diskuteres. En pågående evaluering av misjonsarbeidet med konkludering i 2021. Det ble uttrykt glede for at Frikirkens rådsmedlem Jakob Breda Antonsen har blitt ordinert til prestatjeneste i Dnk, selv om det medfører at Frikirkens kontakt til LVF blir svakere. Men han vil fremover være i tett dialog med Frikirken. Vil prioritere å møte på rådsmøtene. Frikirken har direkte kontakt med flere søsterkirker (LVF-medlemmer og ikke-medlemmer). Håper å være brobygger.

- **NMS: Stavanger Mission Conference** 1.11.19 om anti-korrupsjon og good governance. 40 kirkeledere kommer fra mange land. Arbeider med grunnlagsdokument om misjon (det siste fra 2004). Setter blant annet ord på misjonsspiritualitet, måten å drive misjon på: mer kople kirker sammen, mer team-tenkning.
- **Israelsmisjonen:** Feirer 175 år i år. Arbeider med strategi framover. Opptatt av blant annet økt anti-semittisme i Europa. Ny kampanje «trygt å være jøde». Inviterer til samarbeid om dette. Kurs i Israel (og noen steder i Europa) om Bibelen, aktuelt forsoningsarbeid etc.
- **Kirkens Nødhjelp:** Ny strategi og nytt programrammeverk. Satses på det KN er gode på: a) Kampen mot kjønnsbasert vold, (eks.: bruke religiøse tekster som nøkler). Ser god framgang flere steder, og blir etterspurt. b) Vann og sanitær. c) Fredsbygging har blitt enklere i for eksempel Etiopia. Den globale paraplyen ACT Alliance er viktig for å spille hverandre gode.
- **Den norske kirke v/Bispemøtet:** Viktig at vi løfter enhetsarbeidet sammen. Samtidig rom for ulikhet. Biskopens tilsyn, dåp og konvertittenes situasjon er tematisert. LVF har her ressurser vi kan spille på, f.eks. på tilsyn. Kan NMS ta en tydeligere rolle på arbeid med trosopplæring og menighetsbygging (som ikke KN kan støtte) i utlandet? Eller bør vi gå direkte via LVF? Her trengs veiledning.

Sak 03/19: Øvrige orienteringsaker

- Endring av status for Frikirkens medlem i LVFs råd (se over). Jakob Breda Antonsen (tidligere Frikirkens rådsmedlem i LVF) representerer nå Dnk i LVFs råd, sammen med Kjetil Drangsholt.
- 20-årsmarkering av Felleserklæringen om rettferdiggjørelseslæren. Se <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/aktuelt/500%C3%A5r%20med%20reformasjon%20-%2020%C3%A5r%20med%20enighet%20om%20det%20viktigste/>
- Generalsekretær Martin Junge kommer trolig på besøk til Norge til vinteren.
- Young Reformers 2.0. Nora Baartvedt er Dnks medlem. Se mer på <https://youngreformers.lutheranworld.org/>
- Muntlig rapport om LVF-prosessen om diakoni i Europa ved Kjell Nordstokke. Se <https://www.lutheranworld.org/news/living-together-times-fragmentation>
  - Forsøker å finne former for diakonal praksis, fellesskapsbyggende arbeid (mer enn institusjoner). Deltakere i dette har bakgrunn i diakonal praksis fra grasrota.
  - Den første etappen på økonomi, senere på innvandring. En siste konferanse på Island i mars 2020. Håper dette kan bidra til nytenkning om diakonien i kirkene.
- *Ecumenical diakonia* blir nå oppdatert med et par nye kapitler, hvor det økumeniske perspektivet blir justert. Kommer i norsk oversettelse gjennom Norges Kristne Råd.
  - Analysen står seg: Lokalkirken kan ikke alene håndtere de store utfordringer. Har likevel en viktig rolle. Lokalkirken og organisasjoner/institusjoner komplementerer hverandre.

Neste møte: 1. desember 2020, kl. 15-17 på Bjørgvin møterom, Kirkens hus.

Rapport fra LVF-konsultasjonen “Global Lutheran Identities”, Addis Ababa, 23.-28. oktober 2019 v/Sven Thore Kloster

LVF arrangerte en konsultasjon om global luthersk identitet i Addis Ababa i Etiopia. Vertskap var Mekane Yesus-kirken, nå den største lutherske kirken i verden med snaue ti millioner medlemmer.

Afrika og Hellig ånd: Temaet for konsultasjonen var «We believe in the Holy Spirit». Undertegnede tolker konferansen dithen at det var viktig for LVF å arrangere en konsultasjon om Den hellige ånd i Etiopia. Det fungerte som et framstøt fra luthersk side, hvor vi sa at også lutheranere er opptatt av Den hellige ånd, og at dette ikke er noe som «overlates» til pentekostale eller karismatiske kristne. Sett fra dette perspektivet var konferansen vellykket. Mekane Yesus-kirken var svært glad for å være vertskap, fikk vist fram – og fikk global anerkjennelse for – de ulike spirituelle og karismatiske tradisjonene som kirken rommer. Det var forfriskende å høre foredrag om karismatiske erfaringer og luthersk pneumatologi, selv om undertegnede synes at den lutherske teologien som ble presentert, ble harmonisert i noen grad (oppgjøret med svermerne ble for eksempel ikke nevnt eller problematisert).

Studieprosess: Konferansen var også startskuddet for en lengre studieprosess i LVF med å artikulere global luthersk identitet: Hva vil det si å være luthersk kristen i verden i dag? Etter tre dager med foredrag, panel og samtaler om Den hellige ånd, luthersk teologi og kontekstuelle erfaringer, samlet deltakerne seg i regionale grupper med det formål å oppsummere sine regionale refleksjoner i form av åpne «forskningsspørsmål». Undertegnede fungerte som moderator for den nordiske regionen, og denne gruppa endte opp med å formulere 40-50 slike spørsmål. Spørsmålene fra alle regionene, som altså ble det konkrete resultatet (outcome) fra konsultasjonen, ble samlet inn av LVF-sekretariatet. I Genève vil de så gjøre et utvalg av spørsmålene (og finpusse dem litt) før disse så sendes ut på høring til medlemskirkene. Det er fremdeles litt uklart hvorvidt høringsprosessen blir nasjonal, eller om det legges opp til regionale prosesser, f.eks. konsultasjoner. Målet er uansett at høringsprosessen skal skaffe til veie et materiale som kan presenteres på LVFs generalforsamling i 2023 og gi grunnlag for en «nyartikulering» av global luthersk identitet anno 2023.

Metodekritikk: Det ble understreket av studieprosessen var induktiv, og at spørsmålene så vel som materialet som blir samlet inn, vil være representative og egnede til å «ta pulsen» på det lutherske fellesskapet fram mot 2023. Den nordiske regionen hadde imidlertid to kritiske innvendinger mot metoden: For det første påpekte vi at forskningsspørsmålene som ble artikulert i Addis Ababa vil være relativt dogmatisk/konfesjonelt pregede. Dette som følge av at gruppene ble bedt om å formulere spørsmål på bakgrunn av tematikken, luthersk tradisjon/lære og kontekstuelle erfaringer. Den nordiske regionen erfarte for eksempel at istedenfor å spørre: «Hva betyr klimakrisa i din kontekst, og hvordan responderer din kirke på den?», så ble spørsmålet formulert som «hvordan kan vi forholde oss til klimakrisa i lys av

tanken om lov og evangelium?» For det andre innvendte vi at spørsmålene på ulikt vis kommer til å ta utgangspunkt i tredje trosartikkel. Det er ikke nødvendigvis problematisk, men det ble spurt hvorvidt dette perspektivet er dekkende nok hvis man har som mål å uttrykke luthersk identitet. For eksempel står en særegen type skapelsesteologi sterkt i mye skandinavisk lutherdom. LVF-sekretariatets svar på dette var at man ikke kan snakke om én av trosartiklene isolert, men at de hører sammen. Det er naturligvis riktig, men like fullt vil vi få en studieprosess som har som sitt utgangspunkt i en konsultasjon om «we believe in The Holy Spirit» og ikke «we believe in the Triune God».

Annet: Til tross for konsultasjonens noe konfesjonelle fokus, deltok det to økumeniske gjester: pentekostale Doreen Mwanza fra Zambia/Sør-Korea, og gresk-ortodokse Fr. Klapsis fra Hellas/Boston. Disse stemmene var nyttige og ga en god økumenisk dynamikk. Det var likevel et savn at det ikke var noen representanter fra Den etiopisk-ortodokse kirken til stede. Da dette ble etterspurt, var svaret fra Mekane Yesus at «den etiopisk-ortodokse kirken møter vi i Det interreligiøse rådet i Etiopia».

For øvrig var det spennende å være i Etiopia. Landet var preget av både fredspris og økonomisk oppgang (store byggeprosjekter over alt i Addis Ababa med kinesiske entreprenører). Samtidig kunne vi (i internasjonale medier) lese om etniske konflikter og politiske demonstrasjoner mot presidenten med opp imot 60 drepte bare de dagene konsultasjonen pågikk.

Det blir spennende å se hva slags spørsmål som kommer fra Genève og hvordan høringsprosessen blir fram mot Polen 2023.

Resepsjonen på hotellet i Addis Ababa

THE
LUTHERAN
WORLD
FEDERATION

Office of the
General Secretary

lutheranworld.org

To:
LWF Council Members and Advisers

Geneva, 1 November 2019

Re.: Challenging financial situation of Augusta Victoria Hospital

Dear sisters and brothers in Christ,

I write this letter to update you on latest developments related to the Augusta Victoria Hospital on the Mount of Olives in East Jerusalem. As you know, the Hospital is run by the LWF.

Unfortunately, the amount of unpaid patient fees has again increased, because of the Palestinian Authority (PA) failing to pay the fees for the patients it sends for treatment to the AVH. Despite consistent efforts of the management of the hospital advocating with the PA for the payment of the fees, as well as the support of several Embassies and their governments pushing for solutions, the situation remains unresolved.

As a consequence, I regret to inform you that as of now, the amount of outstanding patient fees has surpassed the benchmarks set by the LWF Council in 2015. They currently reach almost 46 Million Euro.

To mitigate the impact, the AVH unfortunately had to restrict the intake of new patients, because of the inability to cover for the expensive medicines that the specialized treatments at the hospital require.

The AVH Board, meeting last week in Jerusalem, looked into the situation and issued a statement <https://www.lutheranworld.org/news/augusta-victoria-hospital-board-calls-immediate-solution-critical-financial-situation> demanding the payment of at least half of the outstanding payments.

As of this day, there is some movement in the negotiation process with the PA, which is agreeing to commit to some payments, which however do not reach the threshold indicated by the AVH Board. We are grateful to the management of the hospital and its CEO, Dr. Walid Nammour, who have persistently engaged in negotiations.

I have scheduled a travel to the Holy Land in one week and will meet the Prime Minister of the PA to support the ongoing negotiation process, and to convey the perspectives from the LWF in view of this untenable situation.

Challenging as this situation is, there are good signs of hope. One of them is the amazing solidarity of churches, agencies, Embassies and governments joining our advocacy efforts. I'm encouraged to see all this goodwill and action.

LUTHERISCHER WELTBUND
FÉDÉRATION LUTHÉRIENNE MONDIALE
FEDERACIÓN LUTERANA MUNDIAL

P.O: Box 2100, Route de Ferney 150, CH-1211 Geneva 2
Tel. +41/22-791 61 11, Direct +41/22-791 63 61
Fax: +41/22-791 66 30 E-Mail mju@lutheranworld.org

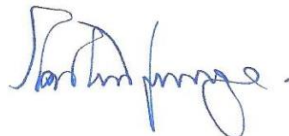
The other encouraging sign is the local commitment: after receiving the news of patients being turned away because of the inability of the hospital to buy medicines for treatment, the local population has set up its own fundraising campaign. On its first day only, almost 400,000 Euro were raised. This is a strong sign of commitment and ownership, which I interpret as a solid response to the dedicated service that staff provides on a daily basis. Fortunately, the population is understanding very well the current situation and is not putting blame on the AVH, but seeking to ramp up support. <https://www.lutheranworld.org/news/palestinians-collect-avh>

We are working hard to come with good news to the Executive Committee in three weeks from now, hoping that by then this situation has been averted. No doubt, we continue to work on different scenarios and options for both the short and the long term. Clearly, we can't continue running into such situations every six months, but need to find durable solutions, given the realities we are confronted with.

I request your prayers for all staff in the hospital and for its management, for my colleagues in World Service closely monitoring and advising, as well as for all the churches, agencies and governments joining our efforts to get this situation under control.

Please feel free to ask any question that arises from this letter. I propose to direct your questions to the Director of World Service, Ms Maria Immonen (maria.immonen@lutheranworld.org)

Yours in Christ,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Martin Junge'.

Rev. Dr Martin Junge
LWF General Secretary